

Kontrolní závěr z kontrolní akce

15/19

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo kultury* za rok 2014, účetní závěrka Ministerstva kultury za rok 2014 a údaje předkládané Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2014

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2015 pod číslem 15/19. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo kultury při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2014 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaná osoba:
Ministerstvo kultury (dále také „MK“).

Kontrolováno bylo období roku 2014 včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku následujícího.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od června do listopadu 2015.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které MK podalo, vypořádala vedoucí skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách. Odvolání podáno nebylo.

Kolegium NKÚ na svém III. jednání, které se konalo dne 7. března 2016,
schválilo usnesením č. 10/III/2016
kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

MK bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. MK je ústředním orgánem státní správy, organizační složkou státu (dále také „OSS“), samostatnou účetní jednotkou a správcem rozpočtové kapitoly.

MK bylo k 31. 12. 2014 zřizovatelem 29 příspěvkových organizací.

V roce 2014 činil podíl příjmů MK na celkovém souhrnu příjmů kapitoly státního rozpočtu 334 – *Ministerstvo kultury* (dále také „kapitola MK“) 100 % a podíl výdajů MK na celkovém souhrnu výdajů kapitoly MK byl rovněž 100 % (v kapitole MK není jiná organizační složka státu). Podíl aktiv (netto) MK na celkovém souhrnu aktiv (netto) kapitoly MK v roce 2014 byl 16,62 %. Podíl nákladů z hlavní činnosti MK na celkovém souhrnu nákladů z hlavní činnosti kapitoly MK v roce 2014 byl 66,01 % a podíl výnosů z hlavní činnosti MK na celkovém souhrnu výnosů z hlavní činnosti kapitoly MK v roce 2014 byl 2,04 %. Aktiva, náklady a výnosy jsou podílem na celé kapitole MK včetně příspěvkových organizací. Příjmy a výdaje se sledují pouze u organizačních složek státu.

Kontrolovány byly činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví MK a měly vliv na hodnoty kontrolovaných významných konečných zůstatků účtů v účetní závěrce MK k 31. 12. 2014 (dále také „ÚZ“), na hodnotu významných údajů předkládaných Ministerstvem kultury ve výkazu pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2014 (dále „výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu“) a na závěrečný účet kapitoly MK za rok 2014.

Kontrola byla zaměřena také na správnost používaných účetních metod a na ostatní podmínky vedení účetnictví stanovené účetními předpisy s účinností pro rok 2014. Účetní zápisy byly ke kontrole vybrány s ohledem na významnost jednotlivých položek účetní závěrky MK sestavené k 31. 12. 2014 a na vyhodnocená rizika nesprávného účtování.

Na základě svého účetnictví sestavilo MK účetní závěrku k 31. 12. 2014 v rozsahu dle § 18 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, tj. sestavilo rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přílohu, přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. V rozporu s § 18 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb. nebyla tato ÚZ podepsána vedoucím organizační složky státu, tedy ministrem kultury.

Tabulka č. 1 – Údaje za běžné účetní období z rozvahy k 31. 12. 2014 (v Kč)

Aktiva (v netto hodnotě)			Pasiva		
Stálá aktiva	Oběžná aktiva	Aktiva celkem	Vlastní kapitál	Cizí zdroje	Pasiva celkem
559 428 804,89	2 993 870 159,72	3 553 298 964,61	-56 113 575 474,25	59 666 874 438,86	3 553 298 964,61

Zdroj: účetní závěrka MK k 31. 12. 2014.

Tabulka č. 2 – Údaje za běžné účetní období z výkazu zisku a ztráty k 31. 12. 2014 (v Kč)

Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření běžného účetního období
10 424 496 271,64	111 822 703,74	-10 312 673 567,90

Zdroj: účetní závěrka MK k 31. 12. 2014.

Tabulka č. 3 – Údaje za běžné účetní období z přílohy ÚZ k 31. 12. 2014, část A.4 (v Kč)

Podrozvahové položky	Účetní hodnota
P.I. Majetek účetní jednotky	905 100,45
P.II. Vyřazené pohledávky a závazky	394 336,64
P.IV. Další podmíněné pohledávky	257 276 371,12
P.V. Podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku	66 700 012,00
P.VI. Další podmíněné závazky	497 782 901,60

Zdroj: účetní závěrka MK k 31. 12. 2014.

Pozn.: Položka P.V je v monitoru státní pokladny¹ zveřejněna jako položka P.VI a položka P.VI jako položka P.VII.

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Shrnutí a vyhodnocení skutečností zjištěných při kontrole

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo kultury při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2014 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy, a tím prověřit mimo jiné i plnění jedné ze základních povinností OSS při hospodaření s majetkem státu². Současně bylo cílem prověřit úplnost, průkaznost a správnost údajů MK, neboť údaje z účetnictví budou poprvé za rok 2015 použity pro sestavení účetních výkazů za Českou republiku³. V této souvislosti bylo cílem identifikovat i případná systémová rizika (např. nesrovnatelnosti vykazovaných údajů), která by v případě neřešení mohla ovlivnit účetní výkazy za Českou republiku.

1. Účetní závěrka

V účetní závěrce MK k 31. prosinci 2014 byla kontrolou zjištěna celková nesprávnost v údajích za běžné účetní období ve výši 1,6 mld. Kč⁴.

Na výši zjištěné celkové nesprávnosti se podílelo zejména:

- nesprávné účtování a vykazování přijatých refundací spolufinancovaných transferů na účtu 408 – *Opravy minulých období* ve výši 1 164 648 209,39 Kč, které MK obdrželo z Národního fondu (blíže viz část III.2.1 tohoto kontrolního závěru);
- vykazání částky 227 862 069 Kč v přehledu o změnách vlastního kapitálu, která se týkala snížení závazku v rámci finančních náhrad dle § 15 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi), na položce A.VII.2. *Opravy předchozích účetních období* ve sloupci „zvýšení stavu“ místo na položce A.VII.1.

¹ Viz <http://monitor.statnipokladna.cz>.

² Viz ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

³ Viz ustanovení § 23b zákona č. 563/1991 Sb. a vyhláška č. 312/2014 Sb., o podmínkách sestavení účetních výkazů za Českou republiku (konsolidační vyhláška státu).

⁴ V jednotlivých výkazech ÚZ byly zjištěny nesprávnosti: ve výkazu rozvaha ve výši 1,3 mld. Kč, ve výkazu zisku a ztráty ve výši 7 mil. Kč, v příloze ÚZ 99 mil. Kč, v přehledu o peněžních tocích 88 tis. Kč a v přehledu o změnách vlastního kapitálu 228 mil. Kč.

Opravy minulého účetního období ve sloupci „zvýšení stavu“ (blíže viz část III.2.2 tohoto kontrolního závěru).

Spolehlivost údajů účetní závěrky jako celku je nutné posuzovat z hlediska významnosti⁵. Možnost vyjádřit se ke spolehlivosti údajů ÚZ však byla ve významném rozsahu omezena, a to v důsledku nejednoznačnosti a nejasnosti předpisů upravujících vedení účetnictví⁶ v oblasti transferů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie (dále jen „EU“) a z finančních mechanismů Evropského hospodářského prostoru a Norska (dále jen „FM EHP“) a poskytovaných konečným příjemcům formou předfinancování ze státního rozpočtu. **NKÚ se proto ke spolehlivosti údajů ÚZ nevyjadřuje.** Nicméně i informace o nevyjádření se k oblasti transferů či údaje o jiných chybách v účetnictví MK k 31. 12. 2014 jsou důležité, protože se současně jedná o vyjádření k počátečním stavům roku 2015, a tudíž je zřejmé, že účetní výkazy za ČR, které budou za rok 2015 sestavovány, budou těmito počátečními stavy ovlivněny.

Nejednoznačnosti a nejasnosti ustanovení účetních předpisů, které nelze dávat k tíži účetní jednotce, způsobují odlišný výklad těchto předpisů, vykazování odlišných údajů v účetních závěrkách a nesrovnatelnost těchto údajů mezi vybranými účetními jednotkami i v časové řadě. S účinností od 1. 1. 2015 byla novelizována vyhláška č. 410/2009 Sb. a český účetní standard (dále jen „ČÚS“) č. 703 – *Transfery* a byla odstraněna základní nejednoznačnost ohledně role OSS při předfinancování prostředků z rozpočtu EU ze státního rozpočtu. OSS tak poskytují tyto prostředky ve smyslu novelizovaného ČÚS č. 703 v roli poskytovatele.

Současně je nutné uvést, že nesprávnosti zjištěné v ÚZ a v účetnictví MK v oblastech nezatížených nejednoznačností a nejasností právních předpisů měly významný dopad na údaje ÚZ (viz dále v kontrolním závěru).

V případě nepřijetí opatření k nápravě ze strany MK ovlivní nesprávnosti účetní výkazy za následující účetní období a následně v rámci konsolidačního celku státu i výkazy za Českou republiku.

2. Vyhodnocení vedení účetnictví

V souladu se stanoveným cílem kontroly bylo prověřeno, zda MK v roce 2014 při vedení účetnictví postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy. Byly zjištěny např. následující nedostatky:

- MK nesprávně účtovalo dotace poskytnuté zřízeným příspěvkovým organizacím na pořízení majetku jako poskytnuté transfery, ačkoli se o transfery nejedná (viz část III.2.3 tohoto kontrolního závěru).
- MK nesprávně rozlišovalo mezi krátkodobými a dlouhodobými poskytnutými zálohami na transfery (viz část III.2.4 tohoto kontrolního závěru).
- MK nesprávně účtovalo o bezúplatných převodech majetku mezi vybranými účetními jednotkami prostřednictvím nákladů (viz část III.2.5 tohoto kontrolního závěru).
- MK o některých transferových výnosech účtovalo na nesprávném výnosovém účtu (viz část III.2.6 tohoto kontrolního závěru).

⁵ Významnost na úrovni účetní závěrky byla stanovena ve výši 210 mil. Kč.

⁶ Viz část III.1 tohoto kontrolního závěru.

- MK nesprávně vypočetlo odpisy dlouhodobého majetku vykazované na účtu 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku* (viz část III.2.7 tohoto kontrolního závěru).
- MK v některých případech neúčtovalo na podrozvahových účtech o krátkodobých či dlouhodobých podmíněných závazcích (viz část III.2.8 tohoto kontrolního závěru).
- MK nezaúčtovalo veškerý dlouhodobý hmotný majetek, který nesplňuje podmínku dolní hranice pro vykazání ve výkazu rozvaha, na podrozvahový účet 902 – *Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek* (viz část III.2.9 tohoto kontrolního závěru).
- MK o závazcích a souvisejících nákladech v některých případech neúčtovalo do období, s nímž věcně a časově souvisely. Na konci účetního období ve výkazu rozvaha na účtu 321 – *Dodavatelé* vykázalo pouze staré závazky, které lze považovat za promlčené. MK na konci účetního období nevykázalo žádné závazky z běžného účetního období (viz část III.2.10 tohoto kontrolního závěru).
- MK neprovedlo inventarizaci u všech účtů a inventarizací nezjistilo rozdíly mezi účetnictvím a příslušnými evidencemi (viz část III.2.11 tohoto kontrolního závěru).
- MK v příloze účetní závěrky v části E.1. *Doplňující informace k položkám rozvahy* uvedlo nesprávný komentář k položce C.1.7, tj. k účtu 408 – *Opravy minulých období*, neboť uvedlo, že na této položce je vykázána částka 1 889 251 713,30 Kč týkající se předfinancovaných transferů v minulých letech. Správná částka měla být o 420 944 817,27 Kč nižší, tj. 1 468 306 896,03 Kč (viz část III.2.1 tohoto kontrolního závěru).
- MK o poskytnutém peněžním daru neúčtovalo jako o transferu (viz část III.2.12 tohoto kontrolního závěru).
- MK si při předfinancování prostředků spolufinancovaných ze zahraničí nestanovilo jednoznačným způsobem roli v souladu s českým účetním standardem č. 703 – *Transfery*, tj. neidentifikovalo se jednoznačně s rolí poskytovatele nebo zprostředkovatele uvedených prostředků (viz část III.2.1 tohoto kontrolního závěru).

Vzhledem k významnému rozsahu nesprávností je zřejmé, že MK nevedlo v roce 2014 správné a úplné účetnictví ve smyslu § 8 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 563/1991 Sb.

3. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2014

Ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2014 byla zjištěna celková nesprávnost ve výši 22 mil. Kč, z toho 21,9 mil. Kč byly nesprávnosti identifikované u výdajových rozpočtových položek, kdy MK výdaje vynaložené na účelovou podporu knihoven nevykazovalo jako transfery zřízeným příspěvkovým organizacím, ale zatřídilo je na nesprávnou položku rozpočtové skladby jako výdaje na příspěvek poskytnuté zřízeným příspěvkovým organizacím.

4. Církevní restituce

Kontrolou bylo ověřeno, že MK ve svém účetnictví vykazuje závazek vůči církevním a náboženským společnostem (dále také „CNS“) ve výši 56,6 mld. Kč, která odpovídá výši stanovené zákonem č. 428/2012 Sb. Závazek je v souladu s tímto zákonem ročně navyšován o inflaci zveřejňovanou Českým statistickým úřadem. Současně bylo ověřeno účtování příspěvků na podporu činnosti CNS, tyto příspěvky v roce 2014 činily 1,445 mld. Kč.

5. Závěrečný účet

Při hodnocení souladu sestavení návrhu závěrečného účtu kapitoly MK za rok 2014 s vyhláškou č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, a při prověřování vybraných oblastí, kterými byly transfery, návratné finanční výpomoci, bezúplatné převody a zálohy, **nebyly zjištěny významné nedostatky**. Dílčí nedostatky byly identifikovány v průvodní zprávě k závěrečnému účtu.

III. Podrobné informace ke zjištěným skutečnostem

1. Části účetní závěrky, ke kterým se NKÚ nevyjadřuje

Novely právních předpisů a českých účetních standardů ani pro účetní období 2014 neodstranily nejednoznačnosti a nejasnosti v oblastech, na které NKÚ dlouhodobě upozorňuje. Některé informace vykázané v ÚZ tak nebyly vyhodnoceny z hlediska souladu s ustanoveními právních předpisů a ČÚS regulujících účetnictví OSS, neboť v některých případech nelze jednoznačně vyhodnotit skutečnost ve vztahu k ustanovením těchto právních předpisů a ČÚS. Z tohoto důvodu se NKÚ k uvedeným částem účetní závěrky nevyjadřuje. Jedná se o následující případy:

1.1 Transfery spolufinancované ze zahraničí

Při posuzování postupu účtování MK o transferech spolufinancovaných ze zahraničí je nutné určit, jakou roli (poskytovatele a příjemce, nebo zprostředkovatele transferu) dle ČÚS č. 703 – *Transfery* Ministerstvo kultury ve vztahu k přijatému a poskytnutému transferu zaujímal. Postupy účtování stanovené v ČÚS č. 703 – *Transfery* vymezují, kdy vybraná účetní jednotka⁷ o transferech účtuje v roli:

- poskytovatele a příjemce prostřednictvím nákladů a výnosů, tzn. s vlivem na výsledek hospodaření, nebo
- zprostředkovatele prostřednictvím zúčtovacích vztahů (pohledávek a závazků), tzn. bez vlivu na výsledek hospodaření.

ČÚS č. 703 – *Transfery* ale pro účetní období 2014 nevymezil uvedené role jednoznačně, a umožnil tak různé výklady, jak účtovat o předfinancování prostředků poskytnutých České republice z rozpočtu EU či FM EHP, přičemž tyto výklady měly významný a různý dopad na vykázané údaje včetně výsledku hospodaření. Vybrané účetní jednotky mohly k problematice

---

⁷ Vybranými účetními jednotkami jsou podle ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb.: OSS, státní fondy podle rozpočtových pravidel, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny. České účetní standardy č. 701 až 710 jsou platné pro některé vybrané účetní jednotky. Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, v § 2 uvádí výčet vybraných účetních jednotek, na které se tato vyhláška vztahuje, jedná se o vybrané účetní jednotky kromě zdravotních pojišťoven. České účetní standardy č. 701 až 710 se tak vztahují na vybrané účetní jednotky kromě zdravotních pojišťoven.

předfinancování přistupovat odlišně, takže údaje vykázané v účetních závěrkách za vybrané účetní jednotky mohly být v důsledku odlišného vykazování nesrovnatelné.

Z uvedených důvodů se NKÚ nemůže vyjádřit ke správnosti účtování a vykazování některých položek ÚZ, a to k částce ve výši 2 146 057 181,88 Kč stanovené z výkazu FIN 2-04 U k 31. 12. 2014, která zahrnuje příjmy a výdaje týkající se transferů spolufinancovaných ze zahraničí. Účtováním transferů spolufinancovaných ze zahraničí mohly být ovlivněny zůstatky následujících účtů:

- 372 – *Krátkodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí,*
- 373 – *Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery,*
- 389 – *Dohadné účty pasivní,*
- 458 – *Dlouhodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí,*
- 471 – *Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery,*
- 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery,*
- 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů,*
- 939 – *Krátkodobé podmíněné pohledávky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí,*
- 941 – *Dlouhodobé podmíněné pohledávky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí,*
- 973 – *Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv,*
- 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv,*
- 975 – *Krátkodobé podmíněné závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí,*
- 976 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí.*

Účtování o transferech, které účetní jednotky nejprve poskytnou příjemci formou předfinancování podílu EU a následně tyto předfinancované prostředky nárokují k refundaci u Národního fondu, je s účinností od 1. 1. 2015 upraveno novelou⁸ vyhlášky č. 410/2009 Sb. a dále ČÚS č. 703 – *Transfery* ve znění účinném pro rok 2015. V těchto účetních předpisech účinných pro rok 2015 je role účetní jednotky uskutečňující předfinancování transferů již jednoznačně stanovena.

1.2 Přehled o změnách vlastního kapitálu

Z vyhlášky č. 410/2009 Sb. nelze jednoznačně vyvodit, jakým konkrétním způsobem má vybraná účetní jednotka postupovat v přehledu o změnách vlastního kapitálu při naplňování položek B. *Fondy účetní jednotky*, C. *Výsledek hospodaření* a D. *Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření*, pokud účtuje o snížení stavu nebo zvýšení stavu uvedených položek. Z vyhlášky nevyplývá, zda mají být u uvedených položek naplněny oba sloupce, tj. jak „*zvýšení stavu*“, tak „*snížení stavu*“, či zda má být uveden jen rozdíl mezi těmito sloupci⁹, tj. jeden údaj (celkové snížení či celkové zvýšení stavu).

⁸ Vyhláška č. 473/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ NKÚ na problematiku nejednoznačnosti předpisů pro účetnictví pro tuto oblast upozorňuje od roku 2012, viz např. kontrolní závěry z kontrolních akcí č. 11/26 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2012 *Věstníku NKÚ*), č. 13/38 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2014 *Věstníku NKÚ*) a č. 14/19 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 2/2015 *Věstníku NKÚ*).

MK naplnilo v přehledu o změnách vlastního kapitálu předmětné položky jak ve sloupci „zvýšení stavu“, tak ve sloupci „snížení stavu“. Nejasnost při aplikaci způsobu naplňování položek B. *Fondy účetní jednotky*, C. *Výsledek hospodaření* a D. *Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření* přehledu o změnách vlastního kapitálu vede k závěru, že postup zvolený MK nelze považovat za nesprávný, zároveň však tato nejasnost způsobuje riziko nesrovnatelnosti údajů v rámci vybraných účetních jednotek.

2. Nesprávnosti v účetní závěrce, při vedení účetnictví a hlavní příčiny těchto nesprávností

MK v roce 2014 v některých případech nesprávně aplikovalo účetní metody a nedodrželo obsahová vymezení položek ÚZ stanovená vyhláškou č. 410/2009 Sb. MK účetní metody neupravilo vnitřními předpisy. Nedostatky byly zjištěny zejména v níže uvedených případech:

2.1 Refundace spolufinancovaných transferů ze zahraničí

Jak bylo uvedeno výše, pro posouzení postupů účtování MK o transferech spolufinancovaných ze zahraničí je nutné určit, zda MK ve smyslu ČÚS č. 703 – *Transfery* v závislosti na uskutečněných finančních tocích zaujímal v roce 2014 ve vztahu k přijatému a poskytnutému transferu roli poskytovatele/příjemce, nebo zprostředkovatele. MK si svou roli dle ČÚS č. 703 – *Transfery* nestanovilo jednoznačně a postupy účtování neupravilo v žádném vnitřním předpisu.

MK v případě předfinancování transferů poskytovaných z rozpočtu EU či FM EHP z kapitoly MK účtovalo jako poskytovatel transferů s povinností finančního vypořádání prostřednictvím účtu 373 – *Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery*. Pokud před koncem účetního období obdrželo prostředky z Národního fondu (dále také „NF“) jako refundaci uskutečněných transferových výdajů, změnilo MK svoji roli ve smyslu ČÚS č. 703 – *Transfery* a v souvislosti s přijetím transferu na příjmový účet účtovalo jako zprostředkovatel transferu prostřednictvím účtu 372 – *Krátkodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí*. Údaje za zprostředkovatele byly tedy v ÚZ vykázány pouze rozvahově. Pokud však k refundaci peněžních prostředků do konce účetního období nedošlo, zůstalo MK v roli poskytovatele a účtovalo prostřednictvím účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*. Údaje za poskytovatele tedy byly v ÚZ vykázány i výsledkově, tj. s vlivem na výsledek hospodaření. O přijetí peněžních prostředků v následujícím účetním období pak MK účtovalo prostřednictvím účtu 408 – *Opravy minulých období*. V roce 2014 MK v souvislosti s refundacemi předfinancovaných transferů zaúčtovalo na účet 408 částku ve výši 1 164 648 209,39 Kč.

Z výše uvedeného vyplývá, že MK při účtování spolufinancovaných transferů nesprávně kombinovalo účetní postupy stanovené ČÚS č. 703 – *Transfery* pro zprostředkovatele a pro poskytovatele/příjemce transferu, přičemž kombinování použitých postupů vedlo k odlišným hodnotám vykázaného hospodářského výsledku za rok 2014 a ovlivnilo zůstatky mnoha účtů vykázané k 31. 12. 2014 (viz část III.1 tohoto kontrolního závěru).

Přestože lze z ČÚS č. 703 – *Transfery* ve znění účinném pro rok 2014 vyvozovat různé výklady účtování o předfinancování prostředků EU a FM EHP, ani jeden z uvedených postupů nestanovuje účtování na účtu 408 – *Opravy minulých období*. MK tím, že prostředky přijaté

jako refundaci předfinancování prostředků spolufinancovaných z EU a FM EHP zaúčtovalo prostřednictvím účtu 408 – *Opravy minulých období*, nevedlo správné účetnictví.

Popsané účetní postupy v oblasti předfinancování transferů, kdy v následujícím období docházelo k opravám přes účet 408 – *Opravy minulých období*, mělo MK nastavené od roku 2011, jak lze odvodit dle údajů uvedených v přílohách ÚZ zveřejněných v jednotlivých letech v informačním systému státní pokladny MONITOR. Od roku 2012 MK v přílohách účetních závěrek v části E.1 u položky C.I.7 komentuje, že na účet 408 – *Opravy minulých období* účtuje „*přijaté náhrady na průtokové transfery, které byly zafinancovány v minulých letech*“. Obdobně systematicky používané účtování předfinancovaných transferů prostřednictvím účtu 408 – *Opravy minulých období* však žádný předpis upravující účetnictví vybraných účetních jednotek nepředpokládá. Navíc komentář v příloze ÚZ sestavené k 31. 12. 2014 v části E.1 u položky C.I.7 nebyl správný. MK uvedlo, že na položce C.I.7 je vykázána částka 1 889 251 713,30 Kč týkající se předfinancovaných transferů v minulých letech. Analýzou účetních dat od roku 2011 bylo zjištěno, že částka týkající se spolufinancovaných transferů by měla být o 420 944 817,27 Kč nižší, tj. 1 468 306 896,03 Kč.

MK účtovalo nesprávně rovněž v případech, kdy bylo konečným příjemcem transferu spolufinancovaného ze zahraničí, např. z *Integrovaného operačního programu*, operačního programu *Lidské zdroje a zaměstnanost* či z FM EHP. Konečný příjemce transferu dle ČÚS č. 703 – *Transfery* účtuje o přijetí peněžních prostředků v případě neinvestičních transferů prostřednictvím účtu 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů* a v případě investičních transferů prostřednictvím účtu 401 – *Jmění účetní jednotky*. MK však o přijetí peněžních prostředků v případech, kdy bylo konečným příjemcem transferu, účtovalo prostřednictvím účtu 649 – *Ostatní výnosy z činnosti* (viz také část III.2.6 tohoto kontrolního závěru) či prostřednictvím účtu 408 – *Opravy minulých období*.

2.2 Finanční náhrady CNS v přehledu o změnách vlastního kapitálu

MK v přehledu o změnách vlastního kapitálu na položce A.VII.2. *Opravy předchozích účetních období* ve sloupci „*zvýšení stavu*“ vykázalo částku 1 392 510 278,39 Kč. Uvedená částka odpovídá součtu obrátů zaúčtovaných na straně „*dal*“ účtu 408 – *Opravy minulých období*. V této částce je zahrnuta i částka ve výši 227 862 069 Kč, která představuje snížení závazku státu o finanční náhradu dle § 15 zákona č. 428/2012 Sb. pro Bratrskou jednotu baptistů, která v zákonem stanovené lhůtě do 30. 9. 2013 nepodepsala smlouvu o vypořádání. Uvedenou částku mělo MK správně vykázat na položce A.VII.1. *Opravy minulého účetního období*, jelikož se vztahovala k bezprostředně předcházejícímu účetnímu období, a nikoliv na položce A.VII.2. *Opravy předchozích účetních období*.

2.3 Dotace na pořízení majetku poskytnuté příspěvkovým organizacím MK

Dotace na pořízení dlouhodobého majetku poskytnuté zřizovatelem jeho příspěvkovým organizacím nejsou dle ČÚS č. 703 – *Transfery* považovány za transfer a v souladu s ČÚS č. 709 – *Vlastní zdroje* o nich má být účtováno jako o snížení vlastního kapitálu prostřednictvím účtu 401 – *Jmění účetní jednotky*. Na vybraném vzorku dotací ve výši 132 mil. Kč poskytnutých zřízeným příspěvkovým organizacím na pořízení dlouhodobého majetku byla zjištěna nesprávnost ve výši 67,8 mil. Kč.

2.4 Zálohy na transfery

MK v roce 2014 poskytlo ze státního rozpočtu neinvestiční dotaci ve výši 40 mil. Kč na akci *Praha, Pinkasův palác, č. p. 515/8 – odstranění následků povodně 2013*. Předložení dokumentace k závěrečnému vyhodnocení akce bylo stanoveno na 31. 3. 2016. MK k 31. 12. 2014 poskytnuté peněžní prostředky vykázalo jako krátkodobou zálohu na účtu 373 – *Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery*, ačkoli se jednalo o transfer s povinností finančního vypořádání za období delší než jeden rok a záloha měla být vykázána jako dlouhodobá na účtu 471 – *Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery*.

MK následně 28. 2. 2015 zúčtovalo poskytnuté zálohy postupy stanovenými k okamžiku vypořádání transferu, přestože vypořádání dotace nebylo ještě předloženo. MK tak účtovalo o skutečnostech, které nenastaly a nebyly předmětem účetnictví.

2.5 Bezúplatné převody majetku

Bezúplatné převody nebo přechody majetku mezi vybranými účetními jednotkami se dle ČÚS č. 709 – *Vlastní zdroje* účtují jako změny vlastního kapitálu prostřednictvím účtu 401 – *Jmění účetní jednotky*, a to v zůstatkové ceně majetku. Kontrolou bylo zjištěno, že MK bezúplatně na jinou vybranou účetní jednotku v roce 2014 převádělo osobní automobily či spoluvlastnický podíl na pavilonu na bienále umění v italských Benátkách. Zůstatková cena uvedeného majetku činila 2,9 mil. Kč. Tuto zůstatkovou cenu MK účtovalo do nákladů na účet 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku*, čímž ovlivnilo výsledek hospodaření vykázaný za rok 2014.

2.6 Výnosy z transferů

Pro účtování výnosů z transferů stanoví vyhláška č. 410/2009 Sb. účet 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů*. Kontrolou bylo zjištěno, že MK v některých případech pro účtování výnosů z transferů nepoužívalo v roce 2014 účet 671, ale účtovalo prostřednictvím netransferového účtu 649 – *Ostatní výnosy z činnosti*. Celková takto identifikovaná nesprávnost byla ve výši 1,1 mil. Kč.

2.7 Odpisy dlouhodobého majetku

MK o odpisech dlouhodobého majetku účtovalo jedenkrát ročně. Kontrolou bylo zjištěno, že MK při odpisování majetku vychází z pořizovací hodnoty nesnížené o zůstatkovou cenu při vyřazení majetku, resp. zbytkovou hodnotu. MK v průběhu roku 2014 odpisovalo majetek v rozporu s § 66 odst. 1 vyhlášky č. 410/2009 Sb., protože zvoleným postupem odpisování neodpisovalo majetek po celou dobu jeho používání. Doba odpisování majetku byla kratší než doba stanovená odpisovým plánem. MK tím, že od pořizovací ceny kontrolovaného vzorku majetku nejprve neodečetlo zvolenou zůstatkovou cenu pro účely vyřazení majetku ve výši 5 % a teprve z této hodnoty nestanovilo roční odpisy, vykázalo v nákladech navíc 880 tis. Kč.

2.8 Neúčtování o podmíněných závazcích

Kontrolou bylo zjištěno, že MK na podrozvahových účtech neúčtovalo o všech krátkodobých či dlouhodobých podmíněných závazcích. Jednalo se např. o následující případy:

- I. MK v roce 2012 uzavřelo smlouvu o poskytnutí účelové podpory z *Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní kulturní identity* v celkové výši 19 735 000 Kč. K 31. 12. 2014 zbývalo dle smlouvy pro rok 2015 k vyplacení 5 143 000 Kč. Tuto částku MK k 31. 12. 2014 nevykázalo na podrozvahovém účtu 973 – *Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv*.
- II. V roce 2014 MK uzavřelo smlouvu o dlouhodobé spolupráci na realizaci projektu *Poskytování nadačních příspěvků v programech Obnova, Připomínka a budoucnost*. Smlouva byla uzavřena na dobu 5 let s tím, že ročně bude v letech 2015–2019 dle předběžného rozpočtu vyplácena dotace ve výši 20 mil. Kč až do vyčerpání částky 100 mil. Kč. K 31. 12. 2014 tak MK mělo na podrozvahových účtech vykázat krátkodobé a dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv v ocenění stanoveném minimálně za tři následující účetní období, tj. v minimální hodnotě 60 mil. Kč. Způsob rozlišení krátkodobosti a dlouhodobosti podmíněných závazků mělo MK upravit vnitřním předpisem.
- III. MK v roce 2014 uzavřelo dohodu o poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu České republiky na realizaci projektu *Digitální restaurování českého filmového dědictví*. Na základě této dohody mělo být do 30. 4. 2016 vyplaceno 26,5 mil. Kč. Tuto částku mělo MK k 31. 12. 2014 vykázat na účtech krátkodobých a dlouhodobých podmíněných závazků.
- IV. MK v roce 2014 uzavřelo dohodu o poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu České republiky na realizaci projektu *Průmyslové dědictví*. Na základě této dohody mělo být do 30. 4. 2016 vyplacena částka 3 852 225 Kč. K 31. 12. 2014 MK poskytlo plnění ve výši 196 480,85 Kč. Zbývající částka ve výši 3 655 744,15 Kč měla být k 31. 12. 2014 vykázána na účtech krátkodobých a dlouhodobých podmíněných závazků.
- V. MK v roce 2014 obdrželo od Finančního úřadu pro hlavní město Prahu platební výměr na odvod za porušení rozpočtové kázně ve výši 33,8 mil. Kč. Proti tomuto platebnímu výměru podalo MK odvolání. Závazek na základě vydaného platebního výměru mělo MK vykázat na podrozvahovém účtu 985 – *Krátkodobé podmíněné závazky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení*.

2.9 Jiný drobný dlouhodobý majetek

V majetkové evidenci MK bylo k 31. 12. 2014 vedeno 574 položek označených „X NEEV.“ v celkovém ocenění 198 258,08 Kč. Jedná se o majetek pořízený v letech 1998–2009 s pořizovací cenou do 2 999 Kč. Tento majetek měl být zaúčtován a vykázán na účtu 902 – *Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek*, kde jej však MK nevykázalo, a tím podhodnotilo zůstatek tohoto účtu o částku 198 258,08 Kč.

2.10 Promlčené závazky

MK na účtu 321 – *Dodavatelé* k 31. 12. 2014 vykázalo zůstatek ve výši 3 729 561,25 Kč. Uvedený zůstatek se skládal z částky 3 710 755 Kč a z částky 18 806,25 Kč.

Z předložených podkladů vyplývá, že závazky ve výši 3 710 755 Kč MK zaúčtovalo na základě nálezu NKÚ z kontrolní akce č. 95/30¹⁰ jako závazky vůči státnímu rozpočtu z titulu neoprávněně zadržovaných a použitých prostředků. Z účetnictví vyplývá, že se jedná o na účtu 321 – *Dodavatelé* zaúčtovanou částku ve výši 78 154 838,65 Kč (závazek ve výši příjmů z likvidovaných státních podniků) sníženou o částku 74 444 083,65 Kč (vyplacené nenávratné příspěvky a převody – „pohledávky“ – na obnovu nemovitých kulturních památek). Vzhledem k tomu, že se jedná o události týkající se více než 20 let starých závazků, které lze považovat za promlčené, nemělo by je MK nadále na účtu 321 – *Dodavatelé* vykazovat.

K částce 18 806,25 Kč, která se týkala nevyplacených autorských honorářů z let 2002 a 1998, MK do konce kontroly nepředložilo žádné informace.

Z uvedeného vyplývá, že MK k 31. 12. 2014 nevykázalo žádné závazky běžného účetního období. Kontrolou bylo zjištěno, že MK o závazcích a souvisejících nákladech v některých případech neúčtovalo do období, s nímž věcně a časově souvisely.

2.11 Inventarizace majetku a závazků

MK nesprávně v inventurním soupisu uvedlo rozsah provedení inventury pohledávek a závazků, když požadovalo provedení inventarizace účtů, které byly právními předpisy upravujícími oblast účetnictví pro rok 2014 zrušeny, a naopak nestanovilo požadavek na inventarizaci účtů 372 – *Krátkodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí*, 973 – *Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv* a 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv*, na něž MK v roce 2014 účtovalo.

MK při inventarizaci nezjistilo drobné rozdíly na účtech 347 – *Závazky k vybraným ústředním vládním institucím* (MK inventarizovalo jen část účtu), 401 – *Jmění účetní jednotky*, 406 – *Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody* či 112 – *Materiál na skladě* (jiné ocenění ve skladové evidenci a v účetnictví).

2.12 Poskytnutý peněžní dar

MK v roce 2014 poskytlo společnosti European Union Youth Orchestra na základě usnesení vlády ze dne 29. 10. 2003 č. 1066 peněžní dar ve výši 15 000 € (413 955 Kč), který zaúčtovalo a vykázalo na účtu 543 – *Dary*, kam však dle obsahové náplně stanovené vyhláškou č. 410/2009 Sb. nepatří. Peněžní dar je považován za transfer, takže měl být vykázán na účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*.

3. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2014

Ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2014 byla zjištěna celková nesprávnost ve výši 22 mil. Kč, z toho 21,9 mil. Kč byly nesprávnosti identifikované u výdajových rozpočtových položek, kdy MK výdaje vynaložené na účelovou podporu knihoven nevykazovalo jako transfery zřízeným příspěvkovým organizacím na rozpočtové položce 5336 – *Neinvestiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím*, ale zatřídilo je na

---

¹⁰ Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 95/30 byl schválen Kolegiem NKÚ na X. zasedání dne 29. května 1996.

rozpočtovou položku 5331 – *Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím*, kam se zařídují příspěvky na provoz.

Na straně příjmů byla identifikována nesprávnost ve výši 58 tis. Kč, kdy MK nesprávně klasifikovalo příjmy z pronájmu movitého majetku rozpočtovou položkou 2132 – *Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí*, místo aby je zařídilo na rozpočtovou položku 2133 – *Příjmy z pronájmu movitých věcí*.

4. Církevní restituce

Církevní restituce jsou upraveny zákonem č. 428/2012 Sb. Zákon nabyl účinnosti dne 1. 1. 2013 a jeho cílem je upravit zmírnění některých majetkových křivd, které byly spáchány církvím a náboženským společnostem v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, a dále upravuje vypořádání majetkových vztahů mezi státem a registrovanými CNS. Zákon stanoví formy majetkového vyrovnání, a to formou naturálního plnění – vydávání majetku (nemovitého i movitého) – anebo formou finančního vypořádání za majetek, který nelze vydat fyzicky, a dále stanoví podmínky dalšího financování CNS.

V oblasti naturálního plnění bylo MK jako povinná osoba vyzváno k vydání majetku ve dvou případech. Z informací získaných v průběhu kontroly nevyplývalo žádné významné potenciální riziko, které by mělo být zobrazeno v účetnictví MK.

Registrované CNS, které se státem uzavřely smlouvu o vypořádání, obdrží dle zákona č. 428/2012 Sb. zákonem stanovenou finanční náhradu, která bude vyplacena ve třiceti bezprostředně po sobě následujících ročních splátkách, její vyplácení začíná rokem 2013. Celková zákonem stanovená výše finančních náhrad činí 59 mld. Kč. Kontrolou bylo ověřeno, že MK po vyplacení splátky v roce 2013 a 2014 a po snížení závazku o náhradu pro Bratrskou jednotu baptistů, která ve stanovené lhůtě nepodepsala smlouvu o vypořádání, vykazuje ve svém účetnictví závazek vůči církvím a náboženským společnostem ve výši 56,6 mld. Kč, což odpovídá výši stanovené zákonem č. 428/2012 Sb. Závazek je v souladu s tímto zákonem ročně navyšován o inflaci zveřejňovanou Českým statistickým úřadem.

Kromě uvedené finanční náhrady bude po přechodné období sedmnácti let ode dne nabytí účinnosti zákona č. 428/2012 Sb. jednotlivým CNS vyplácen příspěvek na podporu jejich činnosti. Celková výše plateb za dobu sedmnácti let dosáhne 16,976 mld. Kč. Příspěvek je vyplácen do konce ledna kalendářního roku, na který je určen. Účtování příspěvků na podporu činnosti CNS, které v roce 2014 činily 1,445 mld. Kč, bylo kontrolou ověřeno a nebyly zjištěny nesprávnosti s vlivem na ÚZ sestavenou k 31. 12. 2014.

5. Závěrečný účet

Při kontrole závěrečného účtu kapitoly MK za rok 2014 byly prověřeny transfery, návratné finanční výpomoci, bezúplatné převody a zálohy. Kontrolou nebyly zjištěny významné nesprávnosti. Závěrečný účet kapitoly MK za rok 2014 byl zpracován v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 419/2001 Sb., tj. obsahoval průvodní zprávu, povinné číselné sestavy a tabulkové přílohy. V průvodní zprávě MK neuvádělo informace o opatřeních přijatých k odstranění všech závad zjištěných na základě výsledků vnitřních a vnějších kontrol

týkajících se hospodaření s prostředky státního rozpočtu, přehled zálohových plateb provedených správcem kapitoly na dodávky a práce investičního a neinvestičního charakteru (uvedeny byly pouze zálohy poskytnuté zřízenými příspěvkovými organizacemi) ani organizační schéma kapitoly s kompetenčním uspořádáním mezi správcem kapitoly a jeho podřízenými organizacemi (součástí je pouze stručný organigram MK).